

De kerstspecial schetst de ontwikkeling die drie generaties melkveehouders doormaakten. Hoe is hun bedrijf veranderd en boert de jongste generatie anders dan de oudste? In deze reportage: **economie**

1965: bouw
eerste ligboxenstal

1973: vernieuwing melkstal: van
dichte tandem naar visgraat

1975: komst
van de melktank

1989: bouw
tweede ligboxenstal

Jongste telg bij familie Van Oirschot-Evers schrijft plan vo Geen sigaar, wel een inve

tekst **Tijmen van Zessen**

Thijns van Oirschot zit op de has in Den Bosch. Hij wil boer worden, maar koos niet voor de opleiding dier- en veehouderij. Zijn keuze viel op bedrijfskunde. 'Koeien melken en voeren kon ik al en veehouderijkennis is me bijgebracht op de mas. In de toekomst wil ik dit bedrijf verdubbelen naar driehonderd koeien. Dan ben ik veel met cijfers bezig en met het aansturen van personeel', motiveert Thijs (22) de keuze voor zijn opleiding. De ondernemer in spe heeft de concepttekening voor zijn nieuwe stal al klaar. Het ontwikkelen en plannen uitwerken zit hem in het bloed. In het Brabantse Haghorst bouwden zijn ouders Theo van Oirschot (47) en Miranda van Oirschot-Evers (46) een stal in 1989 en in 2008. Grootvader Jan Evers (72) deed dat in 1965 als pionier en verlengde die stal in 1973.

Thijs schrijft op dit moment een investeringsplan. Het is een opdracht voor school die hij gebruikt om de bank te overtuigen van zijn eigen bedrijfsplan. In de tijd van zijn grootvader ging dat wel anders. Jan Evers herinnert zich het gesprek met de bank nog goed toen hij in 1965 voor 34 koeien een ligboxenstal wilde bouwen. 'Tijdens de koffie rookten we een sigaar en vroeg ik om een lening van honderdduizend gulden. De bankmedewerker zei: "Ik ken jullie pa, dus dat zal wel goed komen."'

Naarmate het bedrijf zich verder ontwikkelde en de hypotheek navenant werd Evers zelfverzekerder en ook een tikje brutaler. Het waren de zeventiger jaren, de handel in geld floreerde. De bank die niet financierde, liep het risico zijn klant te verliezen. In 1973 vergrootte Jan Evers zijn stal met tachtig boxen. Een visgraatmelkstal verving de 2+2 dichte tandem. 'Ik zei de bankmedewerker wat ik nodig had en vroeg tegen welke rente hij me

1990 2000 2010 2014

2008: sloop oude stal,
bouw derde ligboxenstal

2014: aantal melkkoeien: 150; aantal ha.: 67;
melkproductie per koe: 9250 4,47 3,54

or vierde stal in vijftig jaar

steringsplan

Jan Evers (midden) bespreekt de bouwplannen (1965)

Miranda van Oirschot-Evers, Jan Evers en Thijs van Oirschot in gesprek over de nieuwste bouwplannen

Jan Evers (72)

‘Ik leerde het werk op de boerderij van mijn vader. Met hard werken kon je vroeger veel verdienen, nu is hard werken niet meer voldoende. Op mijn achttiende jaar ging ik naar de middelbare landbouwschool in Breda. Nadien trad ik direct in maatschap met mijn vader.’

Miranda van Oirschot (46)

‘Theo en ik zijn altijd vrijgelaten in het aansturen van het bedrijf. Onder de koffie werd besproken wat goed ging en wat niet. Ik verzorgde de kalveren en molk altijd mee. En ik vond het echt mooi om samen dat bedrijf te runnen, iets op te bouwen en thuis de kinderen te zien opgroeien.’

Thijs van Oirschot (22)

‘Mijn generatie krijgt andere taken op de boerderij. Zeker als ik straks met personeel werk, komt het meer aan op aansturen en bijvoorbeeld het uitlezen van data uit de melkstal. Zo weet ik waar nog winst valt te boeken. Waarschijnlijk ben ik straks meer manager en een groot deel van de dag druk met een telefoon.’

dat wilde lenen. Het kwam zelfs voor dat banken vroegen of je niet méér wilde lenen’, schetst Evers het contrast met vandaag.

Tien procent rente

Met kengetallen was de doorsnee veehouder niet bezig in de tijd van Evers. ‘Aan het eind van het jaar kwam de boekhouding op tafel. Als de cijfers niet sluitend waren, dan maakte je ze sluitend, dan had er een zeug meer gebigd’, vertelt Evers. Dat veranderde toen in 1989 zijn dochter Miranda en schoonzoon Theo in de maatschap stapten. Geld lenen voor een nieuwe ligboxenstal was nog steeds geen probleem, maar de bank eiste wel jaarlijks inzage in de cijfers. En de rente piekte tot boven de tien procent. Het financiële roer van de bedrijfsvoering had een kompas nodig. In 1995 startten Theo en Miranda met rendementsbegeleiding van DLV. Het was het jaar dat ook het bedrijf van Theo’s

ouders aansloot in de maatschap. ‘Het zou ons twee cent per kilo melk opleveren. Of dat ook is gelukt, durf ik niet te zeggen, maar we zijn er om die reden wel mee begonnen’, legt Theo uit. En zo werd de vleesveetak afgestoten, maakten de mrij-koeien plaats voor zwartbonte holsteins en steeg de melkproductie van 6250 kilo per koe in 1989 tot 9250 kilo nu. ‘Het accent ligt op saldo en kostprijs. Daarin willen we bij de 25 procent beste bedrijven horen. Tot nu toe is dat nog altijd gelukt’, zegt Theo. Een belangrijke kracht in het bedrijf is de hoge mate van zelfvoorziening in ruwvoer. Theo en Miranda melken met 150 koeien op 67 hectare een productie van 1.300.000 kilo melk. Door de koeien op stal te houden wil Van Oirschot de ruwvoerproductie maximaliseren. Hoe Thijs aankijkt tegen de grondgebondenheid in zijn plannen? ‘De omzet in melk staat voorop, maar de bank wil meer zekerheid. Dat is best lastig.’ |